

Speciální základní škola a Mateřská škola Kladno,
Pařížská 2199, příspěvková organizace

Preventivní program školy

2023/2024

Obsah:

	2
1. Charakteristika školy, základní údaje o škole	4
Vzdělávací programy školy	4
Hlavní vzdělávací cíle	5
2. Analýza současného stavu ve škole	6
3. Garant programu a spolupracovníci	7
Konzultační hodiny výchovného poradce a metodika prevence	8
Spolupráce s odborníky	8
4. Cíle prevence rizikového chování	8
Kompetence žáků ZŠ utvářené PPŠ	9
Obsah - témata prevence rizikového chování zařazována do vyučování	11
Základní škola speciální a Mateřská škola	11
Základní škola 1. stupeň	11
Základní škola 2. stupeň	12
5. Metody realizace prevence rizikového chování	13
6. Plán aktivit pro školní rok 2023/2024	15
Projekty, programy, interaktivní semináře v rámci školy	15
7. Rozpočet	16
8. Krizový plán – řešení přestupků	16
Školní poradenský tým:	17
Účastníci plnění krizového plánu:	17
Používané zkratky:	17
Jak postupovat	18
ŠIKANA	18
NÁLEZ ALKOHOLU V PROSTORÁCH ŠKOLY	21
ZADRŽENÍ ALKOHOLU U ŽÁKA	21
ŽÁK PO POŽITÍ ALKOHOLU	22
KOUŘENÍ VE ŠKOLE, V AREÁLU ŠKOLY, NA AKCÍCH ŠKOLY, PŘI VYUČOVÁNÍ MIMO AREÁL ŠKOLY	23
PODEZŘENÍ Z UŽITÍ OMAMNÝCH A PSYCHOTROPNÍCH LÁTEK	23
ŽÁK PŘINESE DO ŠKOLY OPL, PŘEDVÁDÍ JE, NABÍZÍ, PRODÁVÁ	24
ZJIŠTĚNÉ STOPY TÝRÁNÍ, PODEZŘENÍ NA TÝRÁNÍ NEBO POHLAVNÍ ZNEUŽÍVÁNÍ	25
ŽÁK SE SVĚŘÍ, ŽE JE DOMA TÝRÁN, POHLAVNĚ ZNEUŽÍVÁN	25
NEOMLUVENÁ NEPŘÍTOMNOST ŽÁKA VE VYUČOVÁNÍ	26
Spolupracující organizace při prevenci a řešení projevů rizikového chování v oblasti Kladna:	26
9. Seznam základních zákonů a metodických pokynů v oblasti prevence	29
10. Seznam dostupné literatury	29

11.Školní řád	30
12. Program proti šikanování	30
Postupy pro vyšetřování a řešení šikany	35
13. Organizace poskytující poradenské služby	36
14.Závěr	38
15. Hodnocení Preventivního programu školy ve školním roce 2022/23	39
Zařízení krizové pomoci	45

Plán aktivit prevence rizikového chování v jednotlivých třídách bude pro školní rok 2023-2024 aktualizován vždy v měsíčním plánu akcí školy.

1. Charakteristika školy, základní údaje o škole

název školy: **Speciální základní škola a Mateřská škola Kladno,**

Pařížská 2199, příspěvková organizace

adresa: Pařížská 2199, 272 01 Kladno

odloučené pracoviště: MŠ Pařížská 2249, 272 01 Kladno

e-mail: info@koralekkladno.cz

www.koralekkladno.cz

zřizovatel: Statutární město Kladno

typ školy: obecní s právní subjektivitou

právní forma: příspěvková organizace

identifikátor školy: 600 044 661

škola sdružuje:

1. základní škola
2. základní škola speciální
3. mateřská škola
4. školní družina
5. školní klub
6. školní jídelna

Vzdělávací programy školy

Cílem školy je vzdělávat a vychovávat žáky se souběžným postižením více vadami v podnětném a sociálně bezpečném prostředí podle jejich individuálních potřeb.

ŠVP pro ZŠ „Učíme se pro život“

ŠVP pro ZŠS díl I. „Učíme se pro život“

ŠVP pro ZŠS díl II. „Učíme se pro život“

ŠVP pro ŠD a ŠK „Učíme se pro život“

ŠVP pro MŠ „S tebou mě baví svět“

Hlavní vzdělávací cíle

ZŠ - Hlavní vzdělávací cíle - žáci s lehkou mentální retardací a žáci se souběžným postižením více vadami

Gramotnostní pojetí výuky v ZŠ - zaměřit se na provázanost jednotlivých gramotností /čtenářské, komunikační, matematické, finanční, počítačové, digitální, přírodovědné, společenské... /, což je nezbytným předpokladem kvalitního učení a následného využití v praxi.

1. stupeň ZŠ:

- Osvojit základy čtení, psaní a matematických dovedností
- Propojit získané poznatky a dovednosti s praxí
- Podle možností žáků rozvíjet komunikační schopnosti, podporovat spolupráci a kreativitu

2. stupeň ZŠ:

- Rozvíjet a upevňovat znalosti, poznatky a dovednosti všech vzdělávacích oblastí a propojovat je s praxí
- Rozvíjet komunikační schopnosti v oblasti mluveného i písemného projevu i komunikaci v sociálních sítích
- Osvojit si základy cizího jazyka
- Podporovat a usměrňovat profesní orientaci

ZŠS - Hlavní vzdělávací cíle

Uplatňovat v ZŠS jednotný systém alternativní a augmentativní komunikace u žáků s narušenou komunikační schopností. Poskytnout žákovi komplexní systém výchovy a vzdělávání, včetně zajištění speciálně pedagogické péče

díl I. – žáci se středně těžkou mentální retardací a žáci se souběžným postižením více vadami

- Nacvičovat sebeobsluhu – oblékání, jídlo, hygiena
- Rozvíjet komunikaci verbální i neverbální (komunikační knihy)
- Procvičovat jemnou motoriku (grafomotorika, Vv, Pv,...)
- Procvičovat hrubou motoriku
- Rozvíjet sociální vztahy:
 - učitel – žák
 - žák – žák
 - žák – rodina
 - žák – okolí
- Rozvíjet prostorovou orientaci (škola a okolí, nahoře – dole, vyhledání svého místa, šatna, třída)
- Orientovat se v čase
- Uvědomovat si své vlastní "Já"
 - Reagovat na své jméno, příjmení
 - Sdělit své potřeby
 - Orientovat se na svém těle
- Rozlišit pozdrav dospělého a kamaráda
- Uplatňovat společenské návyky – pozdravit, poprosit, poděkovat, omluvit se, neskákat do řeči - počkat, až druhý domluví, respektovat a tolerovat se vzájemně, vyřizovat jednoduché vzkazy, znát vlastní jméno, jména spolužáků a učitelky

díl II. – žáci s těžkou mentální retardací a žáci se souběžným postižením více vadami

- Připravit se pro praktický život
- Samostatnost ve výuce, v sebeobsluze, v pracovních činnostech
- Orientovat se v čase
- Pěstovat vzájemný respekt, úctu, sebeúctu, vhodné společenské chování

2. Analýza současného stavu ve škole

Situaci v oblasti rizikového chování ovlivňuje složení žáků školy.

Žáci základní školy speciální, tj. žáci se středně těžkou a těžkou mentální retardací a žáci s poruchou autistického spektra tvoří více než polovinu žáků naší školy. Výskyt rizikového chování u těchto žáků je minimální, přesto jsou do preventivních aktivit zařazováni. Aktivitu jsou jim adekvátně přizpůsobovány jejich individuálním možnostem a schopnostem.

Zvýšenou pozornost v oblasti rizikového chování je tedy třeba věnovat žákům základní školy. Téměř v každé třídě jsou vždy nejméně dva postupné ročníky, žáci jsou na různé mentální i sociální úrovni. Tito žáci jsou součástí většinové populace a přichází poměrně často do styku s nevhodnými vzory. S agresivitou a netolerancí se setkáváme hlavně u žáků, kteří do naší školy nastupují z běžných základních škol do různých ročníků a u žáků s ADHD, s PAS a jinými psychiatrickými diagnózami. Hledají své postavení v novém kolektivu. Odpovídají tomu programy PPŠ. Aktivitu podporující vzájemné poznávání, toleranci a spolupráci jsme se zařadili již od nejnižších tříd. S kouřením se podle našich zjištění setkávají žáci nejčastěji v 5. ročníku, proto program „Kouření Ne“ zařazujeme již od 4. ročníku - 6. ročníku. Nejstarší žáci stále nezvládají bezpečný pohyb na sociálních sítích. Velmi často i přes opakované informace si nepřipouští možnost zneužití. Samozřejmě tedy bude zapojení do akce Bezpečnější internet, neustálé opakování si pravidel bezpečného pohybu na internetu a sociálních sítí, absolvování programů s tímto tématem.

3. Garant programu a spolupracovníci

Hlavním garantem programu je ředitelka školy Mgr. Taťána Semančíková.

Prevenzi zajišťují:

metodik prevence: Bc. Kristýna Stříbrná

výchovný poradce: Mgr. Petra Polívková

aktivitu specifické primární prevence: Bc. Kristýna Stříbrná, Mgr. Petra Polívková, Mgr. Eva Rousová, třídní učitelé, vychovatelky, asistenti pedagoga, provozní zaměstnanci.

Konzultační hodiny výchovného poradce a metodika prevence

Metodik prevence: Pondělí 14:00 - 15:00

Výchovný poradce: Úterý 12:00 - 14:00

Další vždy po dohodě

Spolupráce s odborníky

- SPC při ZŠ Kladno, Pařížská 2249
- PPP, C.Boudy 2953, Kladno
- SPC Vertikála Praha 6, Roosveltova 8
- SPC Nautis, Praha 9, Prosek
- SPC při ZŠ Brjanská, Kladno
- SPC Slunce, Stochov
- SPC Step, Kladno
- SPC a PPP Koloběžka, Kladno
- SPC Eda, Benešov

4. Cíle prevence rizikového chování

- pracovat s třídními kolektivy-vzájemný respekt
- vytvářet pozitivní vztahy v rámci celé školy
- předcházet a důsledně řešit projevy šikany a kyberšikany
- zapojovat do dalšího vzdělávání v oblasti prevence více vyučujících
- rozvíjet sociální kompetence
- položit základy ke zdravému životnímu stylu

Cílem je rovněž vést žáky k sebevědomí, správnému sebehodnocení, stanovení si reálných cílů v životě, k poznání sebe sama, k zvládání stresů, k dovednostem řešit své problémy bez pomoci léků a jiných návykových látek.

Nespecifická primární prevence je vedení dětí a mládeže k ohleduplnému jednání, k dodržování morálních a společenských pravidel, k odpovědnosti, ke kultivované mluvě, ke kvalitním volnočasovým zájmovým činnostem, k budování kvalitního hodnotového systému a zlepšování životního stylu

Specifická primární prevence je zaměřena specificky na určitou formu nežádoucího chování, kterému se snaží předcházet nebo omezit jeho nárůst. Důsledně je přizpůsobena možnostem žáků. K její realizaci využíváme jednak přímo volené aktivity nebo programy, ale i náplň jednotlivých vyučovacích předmětů. Specifická prevence často tvoří přímo náplň hodin nebo jsou příbuzná témata vkládána, rozšiřována nebo naopak upravována podle možností žáků. Zaměření – Návykové látky - drogy, Kyberšikana - bezpečný pohyb na internetu, Záškoláctví - prevence záškoláctví, Školní šikanování -vytváření pozitivních vztahů ve třídě, Tabák - prevence kouření, Vandalismus, Krádeže.

Kompetence žáků ZŠ utvářené PPŠ

Žák by měl na konci daného období

1. stupeň

- Pojmenovat zdravotní rizika spojená s kouřením a pitím alkoholu
- Znat jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- Mít vědomosti, jak udržovat zdraví
- Znat činnosti, které jsou vhodné z hlediska zdraví, a zařadit činnost do denního režimu, osvojovat si zdravý životní styl
- Vědět o zákonech omezujících kouření, užívání alkoholu a drog
- Rozpoznat projevy lidské nesnášenlivosti
- Pojmenovat mezilidské vztahy

2. stupeň

- Respektovat odlišné názory, zájmy a odlišné způsoby chování
- Uplatňovat vhodné řešení neshod se spolužáky, spory řešit nenásilným způsobem
- Znat činnost důležitých orgánů právní ochrany občanů
- Zhodnotit vhodné a nevhodné zdravotní návyky
- Rozpoznávat protiprávní jednání a odpovědnost za protiprávní činy
- Mít základní vědomosti o návykových látkách
- Znat způsoby odmítání návykových látek a vědomě tyto způsoby užívat

Obsah - témata prevence rizikového chování zařazována do vyučování

Základní škola speciální a Mateřská škola

Zdravý životní styl
• rozvoj dovedností, které vedou k osvojení zdravého životního stylu • zdravotní prevence • výchova sebedůvěry a sebejistoty • výchova k co největší samostatnosti • výchova ke vzájemné pomoci, respektu, toleranci, empatii, ke spolupráci v kolektivu třídy • výchova k rozhodování sama za sebe – přijímání dáreků a komunikace pouze se známými lidmi • vytváření optimálních podmínek pro vzdělávací proces – využívání alternativních metod výuky s přihlédnutím k postižení žáků • otevřené partnerství – vytváření dobrého vztahu ke škole a spolužákům, otevřené vztahy s rodiči • ke spolupráci s ostatními žáky, k citlivosti ke smyslovému vnímání

Základní škola 1. stupeň

• výchova ke vzájemné pomoci, respektu, empatii, ke spolupráci ve třídě a ve škole • výchova ke zdravému životnímu stylu (zásady hygieny, správná životospráva, radost z dosažených výsledků...) • výchova umění říci ne – odmítání ve vztahu k ochraně zdraví • vytváření optimálních podmínek pro vzdělávací proces

- vytváření příznivého psychosociálního klima ve škole
- základy etického chování, vztahy mezi vrstevníky, postavení dítěte ve vztahu k dospělému a naopak, poznávání rozdílů jiných kultur (etnik)
- vytváření optimálních podmínek pro vzdělávací proces
- spolupráce s rodiči – aktivní pomoc při výchově dobrého vztahu ke škole, aktivní pomoc při řešení možných problémů
- předání základních informací o nebezpečí užívání alkoholu, škodlivosti kouření
- chování na sociálních sítích - kyberšikana
- předcházení a důsledné řešení šikany, rasismu, záškoláctví

Základní škola 2. stupeň

- výchova ke zdravému životnímu stylu – výchova k odpovědnosti za své zdraví a zdraví svých blízkých
- důsledné utváření návyků správného chování – vztahy mezi spolužáky, empatie a respektování druhé osoby a jejího postižení, vztahy mezi pohlavími
- vytváření optimálních podmínek pro vzdělávací proces – individuální programy
- seznámení s dostupným poradenstvím – Linka důvěry, SPC Pařížská 2249 Kladno, PPP C.Boudy 2953 Kladno
- zvýšená pozornost rizikovým žákům
- profesní příprava
- informovanost o nebezpečí užívání návykových látek, alkoholu, škodlivosti kouření
- sexuální výchova
- předcházení a důsledné řešení šikany, rasismu

- předcházení a důsledné řešení záškoláctví
- výchova k samostatnosti – odpovědnost za své jednání, rozhodování, umění odmítat (parta)
- odsouzení diváckého násilí
- informovat o poruchách příjmu potravy
- bezpečný pohyb na sociálních sítích - kyberšikana

5. Metody realizace prevence rizikového chování

- Desatero proti šikaně – besedy ve třídách, vyvěšení desatera – všechny třídy – specifická prevence
- Jsme kamarádi – aktivní seznámení se školním řádem a pravidly chování ve škole – všechny třídy – nespecifická prevence
- Individuální výchovně vzdělávací programy – minimalizace nepříznivého rozvoje schopností
- Pořádání ozdravných pobytů na horách, škol v přírodě, adaptačního kurzu – ukázky smysluplného trávení volného času, uplatňování OSV – nespecifická prevence
- Aktuálně využívat mezinárodního dnů – nekouření, AIDS, bezpečný internet ... – třídní aktivity (ZŠ)
- Dohled nad žáky v době před zájmovými kroužky
- Zvýšený dohled nad žáky o přestávkách
- Zájmové kroužky s minimálním finančním nárokem
- Organizace a účast na soutěžích – pěveckých, sportovních a vědomostních
- Důsledné řešení i počátků šikany – specifická prevence

- Důsledné sledování školní docházky – aktuální řešení problémů – spolupráce MMK – odbor soc. věcí
- Programy specifické prevence organizované školou - listopad, duben - Hry pro život (5.,6.,7.,8.,9. ročník), květen - Právo pro život (6.,7.,8.,9. ročník), prosinec - Naši sousedé (6., 7., 8., 9. ročník), listopad, březen - Máme se rádi (1.,2.,3. ročník), říjen - Kouření NE (5., 6.,7. ročník), únor - Den Bezpečného internetu (5., 6., 7., 8., 9. ročník)
- Seznámení se s prací PČR - celá škola
- Sportovní a vědomostní soutěže pořádané ve spolupráci s ostatními speciálními školami okresu
- Návštěvy představení
 1. Divadlo Lampion
 2. Divadélko U Zvonu
- Oddělení ranní a odpolední školní družiny
- Zájmové kroužky

V rámci dalšího vzdělávání doporučovat témata pro prevenci rizikového chování. Vybrané semináře a webináře na školní rok 2023/2024 jsou nejčastěji voleny z nabídky VISK, NIDV, Infra.cz, Vlavici.cz.

- Spolupráce se ZŠ Otovice
- Spolupráce se ZŠ Kralupy
- Konzultační hodiny pro rodiče
- Preventivní okénka na poradách

6. Plán aktivit pro školní rok 2023/2024

Měsíční plány jsou vyvěšeny ve sborovně, aktivity primární prevence jsou označeny PPŠ. Třídní učitelé si aktuálně zařazují témata pro plnění obsahu primární prevence rizikového chování žáků. Na konci školního roku je celkový seznam aktivit přiložen k programu. Projekty k prevenci zapisují garanti projektu – časové dotace zajišťují ve spolupráci se zástupkyní školy Mgr. P. Polívkovou.

Projekty, programy, interaktivní semináře v rámci školy

- **„Ničeho se nebojíme“** – Zdravý způsob života, prevence kouření, rizikové chování, dopravní výchova, vandalismus, návykové látky...(všechny třídy, třídní učitelky) - 3krát za rok
- Hry zaměřené na stmelování kolektivů tříd, vzájemnou komunikaci a spolupráci **„Hry pro život“**...(5.,6.,7.,8.,9. třídy ZŠ, metodik prevence a třídní učitelky) - 2krát - listopad, duben
- **„Právo pro každý den“** program pro posilování odpovědnosti za své chování, vybrané kapitoly z probačního a resocializačního programu Partners Czech...(2.stupeň ZŠ, metodik prevence a třídní učitelky) - květen
- **„Děti celého světa“** projekt - poznávání různých etnik a kultur (třídy speciální školy a prvního stupně ZŠ, třídní učitelky)
- **„Máme se rádi“** program pro budování pozitivních životních postojů a hodnot...(1.-3.třídy ZŠ, metodik prevence) - listopad, březen
- **„Jsme kamarádi“** aktivity zaměřené na poznávání pravidel chování mezi spolužáky (předcházení šikaně), školního řádu, stanovení pravidel chování ve třídách...(všechny třídy a třídní učitelky) - září
- **„Naši sousedé“** program zaměřený na téma diskriminace různých skupin lidí a na podporu rovných příležitostí pro všechny...(2.stupeň ZŠ, metodik prevence, třídní učitelky) - prosinec

- **„Kouření, ne!“** program je věnovaný problematice kouření...(5., 6., 7. třídy, metodik prevence a třídní učitelky) - říjen
- **Praktické ukázky činnosti policie - seznámení s prací PČR** - všichni žáci - září
- **“Den bezpečnějšího internetu”** - program zaměřený především na bezpečné chování na sociálních sítích - únor (5., 6., 7., 8., 9. třídy - metodik prevence, Mgr. Eva Rousová, lektor specialista)
- **“Bubnovačka”** - celorepublikový preventivní program proti násilí - listopad (všechny třídy - třídní učitelky, metodik prevence)

7. Rozpočet

- Aktivita jsou dotovány z prostředků školy, aktivity organizované jinou organizací jsou uskutečňovány za úplatu – financují rodiče žáků
- Z prostředků školy je financován časopis Prevence
- Všichni pracovníci mají k dispozici počítače a připojení na internet
- Úprava rozvrhu při akcích – po dohodě se zástupkyní ředitelky Mgr. P. Polívkovou
- Pro řešení problémů je k dispozici bezplatně telefon
- Pro aktivity možno využít školní materiál a pomůcky

8. Krizový plán – řešení přestupků

Krizový plán je zpracován podle platných vyhlášek a metodických pokynů

1. Zákon č. 561/2004 Sb. Zákon o předškolním, základním středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon)
2. Metodické doporučení MŠMT č.j.: 21291/2010-28 k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních

3. Metodický pokyn MŠMT 10 194/2002-14 k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví
4. Metodický pokyn MŠMT 25 884/2003-24 spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané
5. Metodický pokyn MŠMT 14 423/99-22 k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance
6. Zákon č. 379/2001 Sb., k ochraně před škodami působenými tabákem, alkoholem, návykovými látkami
7. Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních č.j. 21149/2016

Školní poradenský tým:

ředitelka školy: Mgr. Taťána Semančíková
zást. ředitelky školy: Mgr. Petra Polívková
výchovný poradce: Mgr. Petra Polívková
metodik prevence: Bc. Kristýna Stříbrná

Účastníci plnění krizového plánu:

třídní učitelé
vychovatelky
asistenti pedagoga
provozní zaměstnanci

Používané zkratky:

ŠPP - školní poradenské pracoviště
ŠPT - školní poradenský tým
OSPOD - Oddělení sociálně právní ochrany dítěte

MMK - Magistrát města Kladna

VP - výchovný poradce

MP - metodik prevence

OPL - omamné a psychotropní látky

Jak postupovat

ŠIKANA

- všichni pracovníci školy si důsledně všímají nepřímých a přímých znaků šikanování, své poznatky předávají třídnímu učiteli
- v případě propuknutí skupinového násilí či brutální šikany jsou všichni pracovníci školy povinni zasáhnout ve prospěch oběti

Opakované projevy nepřímých znaků šikany

1. informovat třídního učitele
2. ve spolupráci s ostatními vyučujícími sledovat žáka, vytvářet podmínky pro zabránění vzniku případné šikany

Přímé znaky šikany

1. ochrana oběti
2. vyšetřit situaci
3. provést zápis o šetření /zápis založen u MP/
4. informovat vedení školy, VP, MP
5. zápis do žákovské knížky
6. projednání s rodiči oběti i agresora /vždy odděleně/ - VK
7. výchovné opatření: napomenutí, důtka třídního učitele, ředitelská důtka, snížená známka z chování: uspokojivé, neuspokojivé; vždy individuálně po projednání VK

Učitel je svědkem šikany – brutálního násilí

1. Překonání šoku pedagoga!

2. Bezprostřední záchrana oběti (zaštitit svým tělem oběť)! Odvést okamžitě ze třídy!
 3. Ihned se vrátit zpět do třídy nebo do ní poslat jiného pedagoga nebo zaměstnance školy (zabránění domluvě agresorů na křivé skupinové výpovědi)! Zalarmovat další pedagogy a domluvit se na spolupráci při vyšetřování – i za cenu přerušení výuky!
- Nejlépe rozdělit třídu na 2 poloviny, zabezpečit pedagogický dozor.
4. Pokračovat v pomoci a podpoře oběti (dát oběti napít, zajistit lékařské vyšetření)! Po návratu od lékaře nepouštět oběť zpět do třídy.
 5. Kontaktovat rodiče oběti.

Při rozhovoru s rodiči se vyvarovat slovu šikana, lépe je používat trápené nebo ubližované dítě. Hovořit s nimi „na rovinu“, ujistit je, že se konflikt řeší. Dohodnout s rodiči, jakým způsobem bude zajištěna bezpečnost dítěte (nejlépe nechat doma).

6. Ohlásit celou věc policii a kurátorovi pro mládež.
7. Následuje vlastní vyšetřování.

Pravidla při vyšetřování šikany:

- upozornit na provádění zápisu
- netlačit, nechat je říct to, co chtějí
- mít při vyšetřování třetí osobu proti obvinění ze strany rodičů
- pokračuje pomoc a podpora oběti
- začít vyšetřování se „zdravým jádrem“, nikdy nezačínat agresory

Rozhovor se svědky:

svědky vyslechnout postupně, pokud se rozcházejí ve výpovědi je možná konfrontace všech svědků, navodit atmosféru podpory a povzbuzení, že jejich spolupráce nebude prozrazena a je zajištěna jejich bezpečnost, vše si zapisovat

Rozhovor s agresory:

Agresor se po rozhovoru nesmí vrátit zpět do třídy!

1. Zahřívací předkolo - sednout si proti agresorovi, říct mu to „natvrdo“, chtít vědět, co všechno dělal, upozornit na zapisování, potom mlčet!
2. Monolog - nerušit mu jeho prostor, dívat se do očí, nepovzbuzovat, jen si vše zapisovat, počkat až domluví
3. Dialog – doplňující otázky klást otázky tak, aby se zapletl do vlastních lží, stupňovat citové napětí, nabídnout polehčující okolnosti v případě přiznání se, nechat si od něj podepsat zápis.

Zopakovat se všemi agresory. Každého po rozhovoru odvést do jiné třídy, místnosti/dozor/

4. Konfrontace - všem agresorům naráz oznámit, jak kdo z nich vypovídal začnou se mezi sebou dohadovat a pomlouvat. Agresorům oznámit, jak budou postiženi v případě, že oběť znovu napadnou (např. při jakémkoli náznaku šikanování snížení známky z chování, případ nahlášen policii, OSPODu). Zdůraznit, že k jejich snaze napravit situaci bude přihlédnuto při jednání ve výchovné komisi.

ZÁPIS! VŠE SI NECHAT PODEPSAT! Pokud odmítne, zapište.

Rozhovor s obětí:

Rozhovor provést na místě, které je bezpečné, sedět vedle sebe jako partneři, bez třetí osoby.

Bez nátlaku! (Zeptat se, jak se mu daří, co se děje doma...., mluvit o pocitech – „Mám pocit, že se ve třídě necítíš dobře, chceš mi o tom něco říct?“ apod.)

Zajistit ochranu oběti – nechat ji bezpečně odejít ze školy (rodiče) nebo zajistit její ochranu!

ZÁPIS! VŠE SI NECHAT PODEPSAT! Pokud odmítne, запиšte.

Jednání s rodiči:

Ne najednou!

Pozvat rodiče agresorů i obětí.

Rodiče obětí: informovat, jak bylo zajištěno zdraví jejich dítěte a sdělit, jak byli agresori potrestáni.

Rodiče agresora: rodiče agresorů informovat každého zvlášť, sdělit, jak byli potrestáni jejich děti, upozornit je na to, že šikana je závislé chování, nabídnout instituce pro případnou práci s dítětem

Konstruktivní rozhovor by neměl trvat déle než 45 minut!

Nebýt u rozhovoru sám!

ZÁPIS! VŠE SI NECHAT PODEPSAT! Pokud odmítnou, zapsat.

NÁLEZ ALKOHOLU V PROSTORÁCH ŠKOLY

1. látku zajistit /netestovat/
2. informovat ředitelku školy, zástupkyni ředitelky, výchovnou poradkyni, třídní učitelku
3. látku uložit v ředitelně školy
4. provést záznam – kdo, kde, v kolik, co /popsat/, jaké množství,
5. záznam uložit u MP
6. mapovat – zvýšená pozornost při dohledu nad žáky, při pohybu žáků v prostorách školy ...
7. informovat rodiče o nálezu na třídních schůzkách / rodiče by měli zvýšit pozornost/
8. likvidace látky – ŠPT, zápis /kdy, kdo, jak,/zápis uložit u MP

ZADRŽENÍ ALKOHOLU U ŽÁKA

1. látku zajistit /netestovat/

2. informovat ředitelku školy, zástupkyni ředitelky, výchovnou poradkyni, třídní učitelku
3. látku uložit v ředitelně školy
4. provést záznam – kdo, kde, v kolik, co /popsat/, jaké množství, i s vyjádřením žáka, žák podepsat
5. záznam uložit u MP
6. informace zákonných zástupců
7. projednání přestupku – výchovné opatření – 1.zadržení ředitelská důtka, další snížená známka z chování
8. pozvání na jednání VK, osobní jednání se zákonnými zástupci, písemná informace o výchovném opatření
9. likvidace látky – ŠPT, zápis /kdy, kdo, jak,/zápis uložit u MP

ŽÁK PO POŽITÍ ALKOHOLU

1. zabránit další konzumaci
2. zajistit látku, látku uložit v ředitelně školy
3. informovat ředitele školy
4. žáka izolovat a posoudit jeho zdravotní stav
 - při ohrožení života volat záchranku, následně informovat rodiče
 - vyzvání rodičů k osobnímu vyzvednutí žáka
 - vyjádření žáka /odkud, od koho/, pokud schopen podpis
5. provést záznam, uložit u MP
6. projednání přestupku – výchovné opatření – snížená známka z chování
7. ohlášení přestupku OSPODu
8. pozvání na jednání VK, osobní jednání se zákonnými zástupci,

písemná informace o výchovném opatření

KOUŘENÍ VE ŠKOLE, V AREÁLU ŠKOLY, NA AKCÍCH ŠKOLY, PŘI VYUČOVÁNÍ MIMO AREÁL ŠKOLY

1. zabránit dalšímu kouření
2. odebrat další cigarety- zapsat kolik a jaké značky
3. informovat ředitele informovat ředitelku školy, zástupkyni ředitelky, výchovnou poradkyni, třídní učitelku
4. látku uložit v ředitelně školy
5. provést záznam s vyjádřením žáka, podpis žáka, uložit u MP
6. oznámení zákonným zástupcům, pozvání na jednání VK
7. projednání přestupku – výchovné opatření – snížená známka z chování
8. likvidace cigaret – ŠPT, zápis /kdy, kdo, jak,/zápis uložit u MP

PODEZŘENÍ Z UŽITÍ OMAMNÝCH A PSYCHOTROPNÍCH LÁTEK

1. zabránit dalšímu užití
2. informovat ředitelku školy, zástupkyni ředitelky, výchovnou poradkyni, třídní učitelku
3. žáka izolovat a posoudit jeho zdravotní stav
 - při ohrožení života volat záchranku, následně informovat rodiče
 - vyzvání rodičů k osobnímu vyzvednutí žáka
 - vyjádření žáka /odkud, od koho/, podpis
4. pokud žák odmítá látku vydat a je podezření, že má žák další látku u sebe volat Policii ČR – nikdy neprovádět osobní prohlídku
5. pokud žák látku vydá – zajistit, popsat /kdo, kdy, kde, komu, co/, uložit v ředitelně předat Policii ČR
6. provést záznam, uložit u MP

7. projednání přestupku – výchovné opatření
8. oznámení zákonným zástupcům, pozvání na jednání VK, předání kontaktů pro profesionální pomoc
9. oznámení OSPODu , Policii ČR

ŽÁK PŘINESE DO ŠKOLY OPL, PŘEDVÁDÍ JE, NABÍZÍ, PRODÁVÁ

A - látku se nám podařilo zabavit

1. žáka odvést mimo kolektiv, netelefonovat, dozor
2. uložit látku do obálky, sáčku...se záznamem o zabavení, který obsahuje : datum, čas, popis zabavených předmětů, komu byly zabaveny, kde, kým a za jakých okolností, podpisy vedení školy, toho, komu byla látka zabavena; pokud podpis odmítne – napsat odmítl
3. informovat ředitelku školy, zástupkyni ředitelky, výchovnou poradkyni, třídní učitelku
4. látku uložit v ředitelně školy
5. provést záznam a uložit u MP
6. volat Policii ČR
7. kontaktovat zákonné zástupce
8. projednání přestupku – výchovné opatření
9. oznámení OSPOD

B - látku se nám nepodařilo zabavit, majitel ji odmítá vydat

5. žáka odvedeme mimo kolektiv, netelefonovat, dozor
6. informovat ředitelku školy, zástupkyni ředitelky, výchovnou poradkyni, třídní učitelku
7. zamezíme mu v likvidaci látky
8. provést záznam a uložit u MP
9. ihned volat Policii ČR

10. kontaktovat zákonné zástupce
11. projednání přestupku – výchovné opatření
12. oznámení OSPOD

ZJIŠTĚNÉ STOPY TÝRÁNÍ, PODEZŘENÍ NA TÝRÁNÍ NEBO POHLAVNÍ ZNEUŽÍVÁNÍ

1. informovat ředitelku školy, zástupkyni ředitelky, výchovnou poradkyni, třídní učitelku
2. šetření – rozhovor se žákem
3. oznámit OSPODu
4. oznámit Policii ČR
5. provést záznam – kdo, kdy, kde, co, jak často; vyjádření dítěte

a uložit u MP

ŽÁK SE SVĚŘÍ, ŽE JE DOMA TÝRÁN, POHLAVNĚ ZNEUŽÍVÁN

1. informovat ředitelku školy, zástupkyni ředitelky, výchovnou poradkyni, třídní učitelku
2. šetření – rozhovor se žákem
3. oznámit OSPODu
4. oznámit Policii ČR
5. provést záznam – kdo, kdy, kde, co, jak často; vyjádření dítěte

a uložit u MP

NEOMLUVENÁ NEPŘÍTOMNOST ŽÁKA VE VYUČOVÁNÍ

1. školní docházku eviduje třídní učitel
2. o zvýšené omluvené i neomluvené nepřítomnosti informuje třídní učitel VP
3. při zvýšené omluvené nepřítomnosti VP individuálně ověřuje její věrohodnost
4. pokud žák do dvou dnů od nástupu po nepřítomnosti do školy nepředloží písemně omluvenku, je nepřítomnost považovaná za neomluvenou
5. neomluvenou nepřítomnost řeší třídní učitel formou pohovoru se zákonným zástupcem/písemné vyzvání doporučeným dopisem/
6. provést záznam o jednání na předepsaném tiskopise
7. tiskopis uložit u VP
8. neomluvená nepřítomnost nad 10 hodin – VP svolává VK /písemné vyzvání doporučeným dopisem/; informace OSPODu.
9. neomluvená nepřítomnost nad 25 hodin – VP svolává VK/písemné vyzvání doporučeným dopisem/ ; informace OSPODu, Policii ČR/100 hodin/
10. výchovné opatření – do 10 hodin ředitelská důtka, 11 až 20 snížená známka z chování – uspokojivé, nad 20 – snížená známka z chování – neuspokojivé

Spolupracující organizace při prevenci a řešení projevů rizikového chování v oblasti Kladna:

MMK

Oddělení sociálně právní ochrany dětí

Mgr.Ivana Svobodová

312 604 704

ivana.svobodova@mestokladno.cz

Nám. 17. listopadu 2840, Kladno

MMK

Oddělení sociálně-právní ochrany a prevence

Bc. Magda Michalová

312 604 703

magda.michalova@mestokladno.cz

Nám. 17. listopadu 2840, Kladno

MMK

Oddělení sociální práce, krizového řízení a bezpečnosti

Ing. Pavla Šmatláková

312 604 702

pavla.smatlakova@mestokladno.cz

Barbora Kovalová – lektor primární prevence,

Zuzana Bělohradská – prevence násilí

Nám. 17. listopadu 2840, Kladno

Speciálně pedagogické centrum při základní škole

Pařížská 2194

Kladno

Tel. 720 026 007

Mgr. Tereza Černohorská – speciální pedagog (tereza.cernohorska@zskladnoparizska.cz)

Pedagogicko-psychologická poradna SK

Cyrila Boudy 2953

Kladno tel. 312 661 044

Okresní metodik prevence: Mgr. Bohumila Zbíralová

Policie ČR, Obvodní oddělení Kladno Kročehlavy

Kosmonautů 2117

Kladno 974 873 566 974 873 568

Mgr. Květa Kšírová

klinický psycholog, diagnostika, psychoterapie,

K Nemocnici 2305

Kladno 312 615 122 ksirova@seznam.cz

MUDr. Jiří Macek

psychiatr

Poliklinika (Cordeus), 2.p., dveře č.215

Na Dlouhém lánu 11

Praha 6 251 097 296, 736 609 461, volat Po,Út,St – 9,30-17

Středisko výchovné péče Slaný

Tomanova 1361,

274 01 Slaný 312 520 569 svp@svpslany.cz

PČR

nrap. Monika Pragerová (oddělení prevence)

Havířská 632, Kladno

974 873 236

Veškerá dokumentace řešení přestupků je uložena u metodika prevence Kristýny Stříbrné, výchovné poradkyně Mgr. Petry Polívkové

Kontakty na další pracoviště poskytující poradenskou činnost jsou umístěny v závěru Preventivního programu školy.

9. Seznam základních zákonů a metodických pokynů v oblasti prevence

V případě výskytu drog, šikany nebo záškoláctví se škola řídí těmito pokyny:

1. Metodické doporučení MŠMT č.j. 21291/2010-28 k primární prevenci rizikového chování
2. Metodický pokyn MŠMT ČR čj. 10 194/2002-14 k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví
3. Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT č.j.: 37014/2005-25
4. Metodický pokyn MŠMT ČR k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance (čj.: 14 423/1999-22)
5. Zákon č. 379/2001 Sb., k ochraně před škodami působenými tabákem, alkoholem, návykovými látkami
6. Zákon č. 561/2004 Sb. Zákon o předškolním, základním středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon)

10. Seznam dostupné literatury

- Videotéka školní Mgr.T. Semančíková
- Časopis Prevence
- Literatura – školní knihovna Věra Kováčová
 - Metodické pokyny MŠMT
 - Kolář Bolest šikanování
 - Sexualita lidí s mentálním postižením
 - Album lidských práv
 - Materiály VZP
 - Slovník prevence

- Alkohol, drogy a vaše děti
- Publikace OSV – Dokážu to?
- Naši sousedé – met.příručka k projektu
- Právo pro každý den - met.příručka k projektu
- Hermochová S. – Hry do kapsy I.-IV.
- Vopel K.W. – Skupinové hry pro život 1.-4.
- Pike G. – Cvičení a hry pro glob.výchovu 1
- Papežová H. - Poruchy příjmu potravy
- Papežová H. - Byla jsem úplně normální holka
- Miovský M. - Prevence rizik.chování ve škole
- Miovský M. - Výkladový slovník zákl.pojmů školské prevence
- Miovský M. - Programy a intervence šk.riz.chování
- Miovský M. - Kvalita a efektivita v prev. riz. chov. dětí a dosp.
- Valentová L. a kol. - Školní poradenství II.

11.Školní řád

Školní řád k dispozici :

1. V elektronické podobě v PC ve složce Tiskopisy
2. Ve sborovně ve 4. zásuvce

12. Program proti šikanování

Škola či školské zařízení má jednoznačnou odpovědnost za děti a žáky. V souladu s ustanovením § 29 zákona č. 561/2004 Sb., (Školský zákon), je škola povinná zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví žáků v průběhu všech vzdělávacích a souvisejících aktivit, a

současně vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku rizikového chování (sociálně patologických jevů). Z tohoto důvodu musí pedagogický pracovník šikanování mezi žáky předcházet, jeho projevy neprodleně řešit a každé jeho oběti poskytnout okamžitou pomoc.

Odhalení šikany bývá obtížné. Významnou roli při jejím zjišťování hraje strach, a to nejen strach obětí (msta agresorů), ale i pachatelů a dalších účastníků. Účinné a bezpečné vyšetření šikany vychází z kvalifikovaného odhadu stádia šikany

Prevence šikany a její minimalizace souvisí s dobrou komunikací jednotlivých pracovníků školy. Organizace chodu školy musí umožňovat častou, pružnou a efektivní komunikaci o problémových jevech. Kdykoliv si někdo z pracovníků školy všimne příznaků nezdravých vztahů a nevhodného chování k některým žákům, neprodleně to sdělí třídnímu učiteli a školnímu metodikovi prevence, vedení školy. Každý řešený případ je nutné „dotáhnout“ – shrnout postupy a výsledky řešení a náležitě informovat zúčastněné strany.

Co je a co není šikana

Šikana je agresivní chování ze strany žáka/ů vůči žákovi nebo skupině žáků či učiteli, které se v čase opakuje (nikoli nutně) a je založeno na vědomé, záměrné, úmyslné a obvykle skryté snaze ublížit fyzicky, emocionálně, sociálně a/nebo v případě šikany učitele také profesionálně. Šikana je dále charakteristická nepoměrem sil, bezmocností oběti, nepříjemností útoku pro oběť a samoučelností agrese.

Podoby šikany:

- **Přímá šikana** může mít podobu fyzickou (např. bití, plivání, tahání za vlasy), verbální (např. vulgární nadávky, zraňující komentáře k rase, národnosti, etnicitě, náboženství nebo sexualitě, výhrůžky, násilné a manipulativní příkazy); nebo neverbální (např. urážlivá gesta a zvuky, zírání, používání zstrašujících nebo výhrůžných výrazů ve tváři, nebo v řeči těla, ničení/schovávání/kradení věcí nebo učebních pomůcek).

- **Nepřímá šikana** má za cíl způsobit emocionální a psychologické utrpení a poškodit sociální status oběti. Tato šikana je vykonávána způsobem, kdy útočník působí bolest tak, aby to vypadalo, že žádný takový záměr ve skutečnosti nemá. Hlavní agresor k útoku často využívá prostředníka, neútočí přímo. Nepřímá šikana je většinou nefyzická, nicméně v některých případech může být také třetí strana manipulována do situace, kdy má zapříčinit fyzické ublížení. Nefyzické formy nepřímé šikany pak mohou zahrnovat záměrnou ignoraci nebo izolování žáka nebo učitele rozšiřování zákeřných pomluv a lží, neoprávněná nařčení ze sexuálního obtěžování nebo nespravedlivého hodnocení (u učitele), ničení pověsti a reputace, ponižování před ostatními žáky i pedagogy, nepříjemné sexuální provokace.
- Jednou z nejčastějších forem šikany je také elektronická šikana, tj. **kyberšikana**, která může mít podobu např. zakládání falešných profilů na jméno žáka či učitele s dehonestujícím obsahem, prezentace ponižujících videí na portálech, jako je youtube.com, spoluzaci.cz nebo facebook.com apod., prezentace zraňujících komentářů na webu, rozesílání vulgárních nebo výhružných koláží s tváří žáka nebo učitele či příslušníků jeho rodiny, výhružné SMS nebo e-maily apod. Oproti šikaně tváří v tvář má kyberšikana ze své podstaty mnohem větší dosah, čímž ještě více zhoršuje prožívání oběti. Pokud je oběť šikanována ve třídě, svědky pomluv, nadávek, posmívání a ztrapňování je max. několik desítek lidí. V prostředí internetu může být svědkem (ale i útočníkem) stejného chování i několik desítek tisíc lidí. Kyberšikana bývá u dětí školního věku často doplňkem klasické přímé a nepřímé šikany. Je tedy důležité při řešení prověřit případné souvislosti s klasickou šikanou. Tedy pokud probíhá klasická šikana (např. nadávky, ponižování), je nutné zjistit situaci oběti v kyberprostoru (mobil, profil, chat apod.) a naopak. Škola by se kyberšikanou měla zabývat vždy, když se o ní dozví. Základním úkolem musí být zmapování konkrétního případu, které škole pomůže rozhodnout se pro správný postup řešení.

Šikanou tedy není:

- Hranice, která odlišuje šikanování od škádlení nebo agrese, bývá někdy nezřetelná. U žáků se za šikanování nepovažuje škádlení nebo agrese, které nemá znaky šikanování. Jedním z rozlišujících prvků je schopnost žáka škádlení opětovat, bránit se mu, zastavit ho. Ve chvíli, kdy se žák škádlení nebo agrese neumí nebo nemůže bránit, cítí se bezradný a bezmocný, a přesto škádlení nebo agrese pokračuje, pak toto chování přerůstá v šikanu. Podobně, jedná-li se o šikanu pedagoga žáky, pak šikana není zlobení a nerespektování ze strany žáků, které postrádá znaky šikany. Naopak přerůstá v šikanu, stává-li se vědomým, záměrným, úmyslným a cítí-li pedagog, že není v jeho moci jej zastavit, cítí se bezbranně, ztrácí autoritu a poměr sil v rolích žák/žáci x pedagog se obrací.
- Šikanou tedy není jednorázová rvačka či konflikt

Naše cíle jsou:

1. snažit se vytvořit prostředí omezující vznik šikany (prevence)
2. být ve střehu a odhalit počínající šikanu dříve, než se plně rozvine
3. vhodnými prostředky zamezit jejímu dalšímu trvání - každý případ vyžaduje specifické řešení!

Prevence šikany

- Podporovat rozvíjení pozitivních vztahů mezi žáky.
- Vést žáky k sebedůvěře, přiměřenému sebevědomí a odpovědnosti za své jednání.
- Jednat s žáky jako s partnery, respektovat jejich práva, zároveň je vést k plnění povinností.
- Co nejvíce omezit nudu při výuce - šikana, často vzniká jako zdroj zábavy pro agresory.
- Udržovat ovzduší důvěry mezi žáky a pedagogy.
- V kritických situacích dát jasně najevo, že toto chování je špatné a nelze je tolerovat.

- Nebýt lhostejný k projevům agresivity, a to i v případě, že nejsem pověřen dozorem.
- Informovat žáky, ale i rodiče, na koho se obrátit při problémech – třídní učitel, výchovný poradce, vedení školy, metodik prevence, linka důvěry.....
- Snažit se mít přehled o vzájemných vztazích ve třídě i mimo ní. Třídní učitel by měl znát záliby svých žáků, zajímat se o to, jak tráví volný čas, a umět si s nimi o tom popovídat, mají-li zájem.
- Vzdělávání pracovníků v oblasti prevence rizikového chování
- Na řešení šikany se podílejí:
 - třídní učitelky, učitelky, vychovatelky, asistentky pedagoga,
 - výchovný poradce
 - vedení školy
- Společný postup pedagogů i rodičů při řešení případů šikanování

viz krizový plán

- Prevence zařazena do výuky (viz ŠVP) a dále budou zařazovány preventivní aktivity do plánu tříd (viz měsíční plány školy) Pedagogové se soustředí se na rozvoj pozitivních vztahů, umožňují rozvoj spolupráce a zpětnou vazbu. Žáci by měli být otevření skupinové práci, dokázat se vyjadřovat slušně a otevřeně při zpětné vazbě.
- Účinný ochranný režim (dozory, třídní pravidla)
- Práce s Desaterem proti šikaně, ve třídách individuálně stanovena pravidla, dohled nad žáky v době před zájmovými kroužky a o přestávkách – možnost aktivního odpočinku o přestávkách
- Spolupráce s rodiči
 - Informovanost rodičů o prospěchu a chování jejich dítěte – týdenní a měsíční plány
 - Návštěvy v hodinách
 - Společné aktivity rodičů, rodičů, žáků a zaměstnanců školy

- Poradenské služby – adresář organizací poskytující poradenské služby
- Dobré vztahy s okolními školami – podle možností pořádat společnou akci žáků
- Zapojit do DVPP s tematikou rizikového chování další pracovníky školy

Postupy pro vyšetřování a řešení šikany

Nová cesta k léčbě šikany-Kolář M. (2011)

První pomoc při počáteční šikaně	Krizový scénář pro výbuch skupinového násilí při pokročilé šikaně
1. odhad závažnosti a formy šikany; 2. rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili, a s oběťmi; 3. nalezení vhodných svědků; 4. individuální rozhovory se svědky (nepřípustné je společné vyšetřování agresorů a svědků a konfrontace oběti s agresory); 5. ochrana oběti; 6. předběžné vyhodnocení a volba ze dvou typů rozhovoru: a) rozhovor s oběťmi a rozhovor s agresory (směřování k metodě usmíření); b) rozhovor s agresory (směřování k metodě vnějšího nátlaku); 7. realizace vhodné metody: a) metoda usmíření; b) metoda vnějšího nátlaku (výchovní pohovor nebo výchovná komise s agresorem a jeho rodiči); 8. třídní hodina: a) efekt metody usmíření; b) oznámení potrestání agresorů; 9. rozhovor s rodiči oběti;	A. První (alarmující) kroky pomoci 1. zvládnutí vlastního šoku – bleskový odhad závažnosti a formy šikany; 2. bezprostřední záchrana oběti, zastavení skupinového násilí B. Příprava podmínek pro vyšetřování 3. zalarmování pedagogů na poschodí a informování vedení školy; 4. zabránění domluvě na křivé skupinové výpovědi; 5. pokračující pomoc oběti (přivolání lékaře); 6. oznámení na policii, paralelně – navázání kontaktu se specialistou na šikanování, informace rodičům C. Vyšetřování 7. rozhovor s obětí a informátory; 8. nalezení nejslabších článků, nespolutracujících svědků; 9. individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky; 10. rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi agresory, není vhodné

10. třídní schůzka; 11. práce s celou třídou.	konfrontovat agresora (agresory) s obětí (oběťmi) D. Náprava 11. metoda vnějšího nátlaku a změna konstelace skupiny
--	--

13. Organizace poskytující poradenské služby

Krizová pomoc v oblasti drog a návykového chování

Odborné sociální poradenství MMK

Náměstí 17.listopadu 2840

Kladno Tel.: **312 604 711**

Pedagogicko – psychologická poradna SK, pracoviště Kladno

Cyrila Boudy 2953 Kladno

kladno@pppsk.cz

Tel. 312 661 044, 733 640 082

Mgr. Bohumila Zbíralová - okresní metodik prevence

pppkladno.prevence@seznam.cz

Speciálně pedagogické centrum při základní škole

Pařížská 2249 Kladno

Tel. 720 026 007

PaedDr. Hevessyová , speciální pedagog,

jana.hevessyová@zskladnoparizska.cz

spc.kladno@centrum.cz www.spckladno.estranky.cz

ROSA - středisko pomoci ohroženým dětem

Římská 2846

Kladno

312 267 917, 312 262 121

<http://spod.cz> info@spod.cz

Mgr.Hana Fechtnerová

Adiktologická dorostová ambulance

Zařízení sociální intervence

Jana Palacha 1620 (2.p.) Kladno

606 770 175, 312 292 339, 603 273 142

poradna@zsi-kladno.cz

terapie@zsi-kladno.cz

Člověk v tísní o.p.s.

Kročehlavská 1311, Kladno

tereza.belohradska@clovekv tisni.cz

774 321 724

SPC při ZŠ Kladno

Brjanská 3078, Kladno

tel. 312 310 059

12zskladno-spc@seznam.cz

SPC Slunce

Hájecká 190, Unhošť

Mgr. Michaela Kyselová, speciální pedagožka

+420 602 861 355, kyselova@slunce.info

Mgr. Radmila Pokorná, speciální pedagožka

+420 775 170 226, radmila.pokorna@slunce.info

Mgr. Jana Sýkorová, speciální pedagožka

+420 720 520 430, jana.sykorova@slunce.info

Mgr. Naďa Marešová, psycholožka

+420 608 581 015, nada.maresova@slunce.info

Mgr. Eva Seilerová, psycholožka

+420 735 750 052, eva.seilerova@slunce.info

PPP STEP

Pavlisova 2246/2, 272 01 Kladno

kancelar@ppporadna.cz

602 590 000

SPC a PPP Koloběžka Kladno

Monika Drdová - mdrdova@spzkolobezka.cz

14.Závěr

Preventivní program školy je součástí výchovy a vzdělávání žáků po celou školní docházku. Realizace prevence rizikového chování se účastní všichni zaměstnanci školy, žáci, odborníci a je potřeba i podpora rodičů. Jeho efektivitu je možno často zjistit až v době, kdy již žáci školu opustili. Naší snahou je co nejvíce žáků vybavit schopnostmi ubránit se vlivům a nátlakům okolí a dát žákům dostatečné informace o důsledcích rizikového chování.

15. Hodnocení Preventivního programu školy ve školním roce 2022/23

Během celého roku ve všech třídách probíhaly aktivity, které napomáhaly udržovat příznivé sociální klima v kolektivu a aktivity, které byly aktuálně přizpůsobeny potřebám žáků. Jedná se zejména o aktivity utužující kolektiv; aktivity předcházející riziku vzniku kyberšikany nebo jiného zneužití na sociálních sítích; aktivity předcházející jiným formám rizikového chování.

Za základní cíle považujeme i nadále stanovení pravidel a jejich dodržování, dále dobré komunikační dovednosti mezi všemi účastníky vyučovacího procesu, které vedou k dobrému klimatu ve škole. Naším úkolem bylo i posilovat sebevědomí žáků, vzájemnou úctu a umožnit smysluplné trávení volného času. Nedílnou součástí je získávání poznatků z oblasti rizikového chování převážně v základní škole.

Stěžejní práce v oblasti prevence rizikového chování je zaměřena nejen na žáky základní školy. Jejich mentální schopnosti jim umožňují volný a samostatný pohyb ve společnosti, ale zároveň jsou více zneužitelní.

Všechny aktivity ve speciální škole byly zaměřeny na rozvoj spolupráce, komunikace, zdravé soutěživosti, pozitivních vztahů a vzájemné pomoci v rámci vlastních možností. Aktivity, které jsou součástí vyučování z velké části plní i úlohu prevence rizikového chování. Některé akce probíhaly i ve spolupráci s rodiči, kteří jsou nedílnou součástí prevence rizikového chování těžce mentálně postižených žáků.

Hned začátkem nového školního roku se opět žáci všech tříd naší školy sešli při každoroční preventivní aktivitě nazvané „**Jsme kamarádi**“. Žáci si sdíleli zážitky z prázdnin, zopakovali si zábavným způsobem, co důležitého jim říká školní řád, jaká pravidla ve škole musíme dodržovat a stanovili si pravidla chování ve svých třídách. Součástí programu byly i hry a aktivity, které utužují třídní kolektivy a navozují pozitivní atmosféru ve škole i v samotných třídách. Žáci si též připomněli, co znamenají cedulky AAK (alternativní komunikace) na dveřích ateliérů i na jiných místnostech a sdělovali si, proč je po škole máme. V neposlední řadě se žáci seznámili s novými spolužáky a přitom dbali na hygienická opatření, která se ve škole samozřejmě dodržují. Část tohoto programu si třída 1.R plnila na několikadenním třídním výletě v Kovářské.

Hned v polovině září žáci ze tříd ZŠ a vybraní žáci ze speciálních tříd absolvovali **besedu s PČR**. Témata besed u mladších ročníků byla zaměřena na osobní bezpečí, dopravní výchovu a u starších ročníků na trestní odpovědnost, šikanu, kyberšikanu a bezpečnost na sociálních sítích.

Problematiku, **jak se chovat či nechovat k pedagogům**, nám názorně, poutavě, vtipně a interaktivně předvedlo ve svém preventivním představení **Divadlo ve tří**. Představení se zúčastnili všichni žáci naší školy.

Hned začátkem října proběhl **adaptační kurz ve Šlovicích**, který byl zaměřen na adaptační a socializační aktivity. Kurzu se zúčastnilo zhruba 25 žáků naší školy.

V rámci specifické primární prevence se třída 4.A zúčastnila programu s názvem: **„Kouření NE!“**. Tématem programu byla dětská nemoc značená F17. Žáci již ví, co toto označení znamená a hlavně jaké má v reálném životě hluboké následky. Diskutovali o tom, proč převážně děti začínají kouřit, a co by jim poradili, aby vůbec kouřit nezačaly. Dozvěděli o negativních dopadech kouření na zdraví a kvalitu života. Pracovali s obrazovým materiálem a interaktivní tabulí, kde si ověřovali své znalosti při online testech.

Další tradiční preventivní program v letošním roce nesl název **„Máme se rádi“**. Ve třídě 1.A byl program zaměřený převážně na sebepoznávání. Že je těžké na sobě hledat pozitivní vlastnosti si žáci vyzkoušeli hned při představování se. Zábavnější aktivitou byla **“Podpisovka”**, při které sháněli stvrzovací podpisy u svých spolužáků a pedagogů a aktivita **“Místa si vymění...”**. Zde zjistili, jak je důležitá pozornost a paměť. Hlavní aktivitou bylo, vyjádřit sebe, své vlastnosti a záliby na tričko, které dostal každý z žáků na předtištěném papíře. Úkol zvládli velmi dobře. Trička byla plná obrázků herních konzolí, počítačů, domácích mazlíčků, sportovních aktivit aj. Na samém konci programu si žáci trička proházeli a zkoušeli dle obsahu přiřazovat žákům, kterým tričko patří. Zde se ukázalo, že se dobře znají už po pár měsících ve škole. Ve třídě 4.A byl program zaměřen také na sebepoznávání a poznávání svých spolužáků. Byl zahájen rozehríváčkou, při které se žáci zapotili, ale i zasmáli. Poté se zaměřili na to, jaké pozitivní vlastnosti mají a jaký přívlastek by si před své jméno při představování se, vložili. Zjistili, že je těžší na sobě hledat pozitivní vlastnosti nežli ty negativní. Při další aktivitě s názvem **“podpisovka”** sháněli podpisy těch, co splňují dané

tvrzení v tabulce. Lépe a rychleji tuto aktivitu zvládli Ti, co byli pozorní při předchozí výměně míst u shodných odpovědí. Po vyplnění tabulky byli překvapení, kolik společného se svými spolužáky mají. Hrou, která jim dobře šla, byla hra na pozornost, s názvem “kde je...”. Žáci se pohybovali po třídě, na smluvený signál zastavili, zavřeli oči a poté měli ukázat na pedagogem jmenovaného žáka. Druhá část programu byla zaměřena také na spolupráci, kdy měli vždy dva spolužáci nakreslit jednou tužkou bez mluvení psa, dům, strom, mrak a slunce. Tady si mimo jiné uvědomili, kdo je ve dvojici tahounem a jak se tato pozice projevuje při spolupráci ve třídě. Závěrem každý ze žáků pro své dva sousedící spolužáky vytvořil “minci”, která měla být odměnou.

Druhá dvouhodinovka ve třídách 1.A i ve 4.A byla zaměřena na sebezpoznávání, pojmenovávání vlastností nejbližších, a také na posilování vztahů mezi spolužáky, což vede k příznivému klimatu ve třídách. Po úvodních aktivitách týkajících se pozdravů, aktuálních nálad, naladění žáků, sebezpoznávání, přišla na řadu aktivita, ve které mladší žáci kreslili svou rodinu a starší žáci dopisovali do připravených siluet na papíře vlastnosti, které by měli mít jejich kamarádi. Při pozdější prezentaci autoři svých děl seznámili ostatní se svým obrázkem rodiny či se svou siluetou s vlastnostmi, které by měl mít jejich kamarád. Výsledky předčily naše očekávání. Žáci se dozvěděli od svých spolužáků spoustu nových informací a ještě se před nadcházejícím víkendem příjemně pobavili.

První letošní “**Hry pro život**” si žáci v 8.A a 9.A také plně užili. Během dvou hodin proběhlo několik aktivit zaměřených na sebezpoznávání a spolupráci se spolužáky. Zahajovací aktivitou bylo představení se s vystihujícím pozitivním přívlastkem před jménem. Poté proběhla “Podpisovka” a hra na molekuly, kterou vytvořili vždy žáci (atomy) s daným společným znakem nebo charakteristikou. Touto aktivitou si žáci připomněli, kdo má sourozence; kdo má doma zvíře; kdo rád sportuje aj. Druhá část programu pokračovala aktivitami, které rozvíjejí spolupráci. Hlavní aktivitou byla kresba jednou tužkou ve dvojicích bez mluvení. Obrázek však musel obsahovat slunce, strom, dům, psa a mrak. Tento úkol nebyl jednoduchý, ale žáci ho zvládli bravurně. Spoustu zábavy a legrace si také užili při aktivitě, ve které měli společně položit dřevěnou tyčku na zem, kterou drželi jen na špetkách prstů. Při této aktivitě si žáci uvědomili důležitost spolupráce, souhry, důvěry a soustředění se. Celý program byl zakončen

vytvořením “pozitivního stromu”. Každý z žáků na svůj list napsal, co pozitivního do třídy přináší a poté ho nalepil na třídní strom.

Druhá dvouhodinovka “**Her pro život**” proběhla v rámci výletu v přírodě cestou na Okoř. Žáci intenzivně spolupracovali, aby splnili úkoly ve skrytém příběhu. Taktéž díky spolupráci každého dorazili úspěšně do cíle a získali zaslouženou odměnu. Přímo v praxi si úspěšně ověřili důležitost spolupráce ve skupině.

I letos proběhl oblíbený program “**Naši sousedé**”, jímž byli lidé se zdravotním znevýhodněním. V úvodní části lekce bylo vysvětleno, co to zdravotní znevýhodnění je a jak k němu člověk přijde. Poté byli žáci seznámeni s příběhem neslyšícího Davida, na kterém si uvědomovali s jakými problémy a úskalími se denně potýká. Zkoušeli odhadnout, co říká znakovou řečí, která není vůbec pro slyšící čitelná. A protože zdravotní znevýhodnění může být nejen sluchové, tělesné, ale třeba i zrakové, žáci si vyzkoušeli pohyb po třídě se zakrytými očima. Kompenzační pomůckou byla slepecká hůl, bez které by měli s pohybem po třídě velké problémy. Taktéž si vyzkoušeli běžnou denní činnost jako je nalít vodu do hrnku, což nebylo úplně jednoduché. Nejen z těchto zkušeností se utvrdili v tom, že člověk se zdravotním znevýhodněním má život plný nástrah a překážek.

Rizikové chování jako je násilí a důležitost řešit problémy s rozmyslem a nikoli násilím bylo žákům přiblíženo v pohádce s akrobatickými prvky “**O odvážné Moly**”. Divadlo Šapitó bylo v letošním roce pro nás příjemnou novinkou v rámci PPŠ, kterého se zúčastnili téměř všichni žáci naší školy.

Stejně jako každý rok i letos jsme se připojili do oslav “**Dne bezpečnějšího internetu**”, kdy nás navštívil pan RNDr. Bc. Ludvík Hanák (autor preventivních vzdělávacích programů a strategií primární prevence na základních i středních školách) s preventivními programy: Kamarádi online a Rizika online her. První program byl věnován mimo jiné základním pravidlům chování na internetu. Během programu, do kterého se žáci aktivně zapojovali, se ukázalo, že pravidla chování na internetu jim jsou známá. Velký přehled žáci prokázali i ve znalosti nově vzniklých slov v oblasti internetu. Druhý program proběhl u starších žáků. Tématem byla největší rizika online her, což žákům nebylo cizí. Velký přehled prokázali též znalostí o aktuálních online hrách.

Na druhém stupni ZŠ proběhl také známý program s názvem **“Právo pro každý den”**. Letošním tématem tohoto preventivního programu byl alternativní trest - obecně prospěšné práce. Úvodem žáci jmenovali a dohledávali možné formy trestu uvedené v Trestním zákoníku. Po přečtení příběhu o Petrovi, který byl odsouzen právě k vykonání alternativního trestu obecně prospěšných prací, žáci zjišťovali, co tato forma trestu obnáší, zda se Petr zachoval správně a také, co by mu hrozilo v případě nesplnění tohoto trestu. Závěr hodiny byl věnován otázce: “Co pozitivního přináší tento alternativní trest společnosti i odsouzenému”.

Novinkou v letošním roce pro naše žáky 8. a 9. tříd byla akce s názvem **“Vlak prevence”** - projekt založený na smyslovém prožitku a interaktivitě. Na základě skutečného příběhu byl popsán různorodý několikafázový vývoj užívání návykových látek, poruch způsobených jejich užíváním a možných následků. V průběhu celého příběhu byly opakovaně zdůrazňovány povahové rysy a silné charaktery mladistvých protagonistů, kteří drogy odmítají a kteří svůj kritický postoj k drogám zdůrazňují a zároveň navrhuji příkladné podněty, jak řešit vzniklé klíčové negativní situace. V rámci závěrečného interaktivního prostoru byly tematizovány výlučně pozitivní alternativy rozhodování a pozitivní přístup k životu. Žáci byli v průběhu celé návštěvy interaktivně zapojeni do rozhodovacích procesů jednotlivých představitelů ve filmu a samostatně v konkrétní situaci navrhovali své vlastní rozhodnutí a zdokumentovali ho v anonymním dotazníku.

Pro naše vystupující žáky je velkým traumatem přestup na novou školu. Obavy se nám daří zmírňovat pravidelnými návštěvami SOU a PŠ Kladno Vrapice, které přijímá většinu našich žáků. Letos jsme se školou spolupracovali v rámci Dne otevřených dveří a Dne řemesel. Všichni žáci, kteří se hlásili do zdejšího učiliště, byli ke studiu přijati.

Mezi naše pravidelné projektové dny patří projekt: **„Ničeho se nebojíme“**. Projekt je zaměřený na ochranu člověka za mimořádných událostí. Pravidelně ho doplňujeme i preventivními tématy. V tomto roce proběhla tato preventivní témata: **Zdravý způsob života, alkohol, drogy, kouření, dopravní výchova**. Projekt proběhl letos třikrát. Žáci v rámci projektového vyučování prokazují své schopnosti a dovednosti z oblasti prevence rizikového chování.

Mezi větší a pravidelné projekty, kde se též částečně zabýváme i prevencí rizikového chování, patří například také projekt „**Děti celého světa**“ (1. -5. ročník ZŠ), kde se žáci seznamovali s kulturami cizích zemí, letos se zaměřili na Asii.

Škola se snaží také co nejvíce **spolupracovat s rodiči**. Jde o to, aby rodiče získali, co nejlepší představu o práci s jejich dětmi. Letos se podařilo uskutečnit pečení a zdobení perníčků, vánoční dílny, Ekoden, Čarodějnice, venkovní vánoční vystoupení a venkovní výstavu, setkání s rodiči na zahradě MŠ, Kavárna a masáže pro rodiče. Nově v letošním roce proběhla ve spolupráci s policií ČR beseda pro rodiče, jejímž tématem bylo „**Dítě v kyberprostoru**“.

Mezi další akce, kde se plnila ostatní témata preventivního programu školy patří např. **Poznávání okolí Kladna, Poznávání okolí školy a bezpečný pohyb po komunikacích, Sportování na Sletišti, Batůžkový den v MŠ, Běhy pro zdraví, Solenka, Výlet k Libušínskému jezírku, Vánoční Kladno, Beroun, Praha, Bruslení, Muzeum Lužná u Rakovníka, Návštěva dopravního hřiště, Návštěva aquaparku, Den prevence pro všechny, Hry pro radost v Kolíně, návštěva zooparků, Zahrady (soc.terapeutické dílny), naučné programy v NSEV Čabárna, projektové dny - Etiketa - základy společenského chování, spolupráce se ZŠ Kralupy aj.**

Preventivní aktivity probíhaly i v rámci několikadenních pobytů. V letošním roce proběhl třídní výlet 1.R v **Kovářské, adaptační kurz ve Šlovicích**, na který jelo cca 25 žáků naší školy, **škola v přírodě ve Strádonicích a ve Strážovicích**.

Témata prevence rizikového chování jsou s žáky probírána dle jejich aktuálních potřeb a jsou součástí mnoha dalších akcí, které během roku proběhly a též ve vyučovacích předmětech ZŠ i ZŠS. Témata zdravého životního stylu, dopravní výchovy se též objevovala během celého roku v aktivitách MŠ.

Plán byl splněn a přizpůsoben dle možností, potřeb žáků a pedagogů. Vynaložené úsilí pedagogů předat interaktivní a zábavnou formou efektivně potřebné informace týkající se prevence rizikového chování přispívá s ohledem na individuální diagnózy a rodinné zázemí jednotlivých žáků, k udržování pozitivního klima ve škole s minimálním množstvím konfliktního a rizikového chování žáků.

Zařízení krizové pomoci

Azylový dům Kladno, o.p.s. J.Hory 1971, Kladno	312 247 016	azylovydumkladno@seznam.cz
Člověk v tísni, o.p.s. Kročehlavská 1311, Kladno	777 787 922 774 321 724	katerina.hulova@clovekv tisni.cz
Dětská psychiatrická klinika, Fakultní nemocnice v Motole	224 433 400 224 433 401	psychiatrie@fnmotol.cz
Dětské krizové centrum V Zápolí 1250/21, Praha 4 Michle 141 00	linky důvěry: 241 484 149 777 715 215 241 480 511 777 664 672	ambulance@ditekrize.cz problem@ditekrize.cz
Linka důvěry Kladno	312 684 444 777 684 444	poradenstvi@ldkladno.cz
Mgr. Květuše Kšírová - klinický psycholog K Nemocnici 2814, Kladno	312 615 122	ksirova@seznam.cz
MUDr. Macek Jiří Na Dlouhém lánu 563/11 Praha 6	251 097 296	drjmacek@seznam.cz
SPC Kladno Pařížská 2249	720 026 007	spc.kladno@centrum.cz
Pedagogicko-psychologická poradna Cyrila Boudy 2953, Kladno	312 661 044 312 660 436	kladno@pppsk.cz
PhDr. Jitka Řehulková Mánesova 1766, Kladno	312 241 301	
PhDr. Marcela Pospíšilová K Nemocnici 2814, Kladno	605 559 090 312 615 128	

Psychiatrická klinika 1. LF a VFN – odd. pro poruchy příjmu potravy	224 965 362	
Centrum pro zdravotně postižené a seniory středoč.kraje Hřebečská 2680, Kladno	312 682 244 731 107 808	szdp-kladno@volny.cz
ROSA - středisko pomoci ohroženým dětem Římská 2646, Kladno 4	312 267 917	info@strediskorosa.cz
Středisko výchovné péče Slaný Tomanova 1361, Slaný	312 520 569 778 534 749	svp@svpslany.cz
STŘEP - středisko pomoci dětem a rodinám Rooseveltova 1365, Kladno	313 516 450 724 262 401	strep.kl@centrum.cz
Zařízení soc. intervence Kladno Intervenční centrum Ambulance pro dorost ADA+	312 292 334 312 292 339	www.zsi-kladno.cz